

ที่ นศ ๐๐๑๘.๑/ว ๔๘๐๓

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการรับจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทยกับบุคคลต่างด้าว

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ นศ ๐๐๑๘/ว ๑๗๑๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางปฏิบัติการรับจดทะเบียนสมรสฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครองแจ้งว่า ได้ตรวจพบการรับจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทยซึ่งเป็นคู่สมรสฝ่ายหญิงกับบุคคลต่างด้าวซึ่งเป็นคู่สมรสฝ่ายชายเป็นจำนวนมาก ณ สำนักทะเบียนอำเภอต่าง ๆ ซึ่งเป็นการรับจดทะเบียนสมรสโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด

เนื่องจากการกระทำทุจริตในการรับจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทย ซึ่งเป็นคู่สมรสฝ่ายหญิงกับบุคคลต่างด้าวซึ่งเป็นคู่สมรสฝ่ายชายจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงภายในของประเทศ ทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยบุคคลต่างด้าวจะใช้เอกสารจดทะเบียนสมรสโดยทุจริต เป็นหลักฐานในการขอตรวจลงตรา (วีซ่า) อยู่ในประเทศไทยได้เป็นเวลานานขึ้น และเข้ามาประกอบอาชีพโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำทุจริตการรับจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทยกับบุคคลต่างด้าว กรมการปกครองจึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติการรับจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทย ซึ่งเป็นคู่สมรสฝ่ายหญิงกับบุคคลต่างด้าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ ให้ดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยจาก www.pokkrongnakhon.com มุมหนังสือราชการ (จังหวัด) หน้าเว็บไซต์

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ชูช่วย)
ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๐๗๓๘
www.pokkrongnakhon.com

แนวทางปฏิบัติในการรับจดทะเบียนสมรส
ระหว่างบุคคลสัญชาติไทยซึ่งเป็นคู่สมรสฝ่ายหญิงกับบุคคลต่างด้าว
(แนบท้ายหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๙๖๐๙ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๘)

---

๑. กรณีการรับจดทะเบียนสมรส ระหว่างบุคคลสัญชาติไทย กับบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย

๑.๑ ให้ตรวจสอบคำร้องขอจดทะเบียนสมรส (คร.๑) ว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ และให้ตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางของผู้ร้อง

๑.๒ ให้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรสทั้งสองฝ่ายว่า มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ครอบครัว หมวด ๒ เงื่อนไขการสมรส มาตรา ๑๔๔๘ – มาตรา ๑๔๕๘ หรือไม่

๑.๓ สอบสวนปากคำผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรสโดยละเอียดตามแบบ บค.๑๔ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องขอจดทะเบียนเป็นใคร ภูมิลำเนาประเทศอะไร สัญชาติอะไร อาชีพอะไร มีรายได้เท่าใด และเข้ามาอยู่เมืองไทยนานเท่าใดแล้ว เมื่อจดทะเบียนสมรสแล้ว จะพักอาศัยหรือเดินทางไปอยู่ที่ไหน

๑.๔ ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองของสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลของผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลต่างด้าว ในประเทศไทย หรือจากองค์การที่รัฐบาลประเทศนั้นมอบหมาย ซึ่งหนังสือรับรองนั้นต้องระบุในเรื่องต่อไปนี้

- ผู้ร้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายไทย และเหมาะสมที่จะทำการสมรสกัน
- ผู้ร้องประกอบอาชีพอะไร และมีรายได้เท่าใด
- ภาวะทางการสมรสของผู้ร้อง เป็นโสดหรือสมรสแล้ว หากสมรสแล้ว มีภาระผูกพันที่ต้องรับผิดชอบในเรื่องอะไรบ้าง
- ระบุชื่อบุคคลที่ราชการสามารถติดต่อและขอทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้ จำนวน ๒ คน ซึ่งมีถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนาเดียวกับผู้ร้อง

ในกรณีที่เป็นหนังสือรับรองโดยองค์การที่รัฐบาลต่างประเทศมอบหมาย หนังสือรับรองนั้นจะต้องผ่านการรับรองจากสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยในประเทศนั้นรับรองว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้อง

๑.๕ ให้นายอำเภอและผู้อำนวยการเขตปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนเขต แล้วแต่กรณี ปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนในการรับจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทยกับบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายด้วยตนเอง แต่หากไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนได้ให้มอบหมายปลัดอำเภอ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานปกครอง หรือปลัดอำเภอ หัวหน้าฝ่ายทะเบียนและบัตร และผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต หรือหัวหน้าฝ่ายทะเบียน แล้วแต่กรณี เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน โดยมีกำหนดระยะเวลาแน่นอน

/๒. กรณีบุคคล...

๒. กรณีบุคคลไม่มีสถานะทางการทะเบียนหรือแรงงานต่างด้าวร้องขอจดทะเบียนสมรสกับบุคคลสัญชาติไทย

๒.๑ ให้ดำเนินการเหมือนกับข้อ ๑.๑ – ๑.๓

๒.๒ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรส จะขาดคุณสมบัติตามเงื่อนไขแห่งการสมรส ก็ให้นายทะเบียนยับยั้งการจดทะเบียนสมรสไว้ก่อน โดยอ้างข้อกฎหมาย เช่น มาตรา ๑๔๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ว่านายทะเบียนไม่อาจตรวจสอบหลักฐานได้ว่าขณะที่ผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรส มีคู่สมรสอยู่หรือไม่ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ร้องหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ให้ปรากฏต่อนายทะเบียนว่า มีคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนตามเงื่อนไขแห่งการสมรส

๒.๓ ในการรับจดทะเบียนสมรสดังกล่าว ให้รับคำร้องไว้ก่อนทุกครั้ง และในการตรวจสอบเงื่อนไขการสมรสก่อนจดทะเบียน หรือตรวจสอบเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ร้องเช่นกัน และพึงระมัดระวังมิให้เป็นการหน่วงเหนี่ยวหรือกลั่นแกล้ง หรือเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ร้องเป็นอันขาด

๒.๔ ให้นายอำเภอและผู้อำนวยการเขตปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนเขต แล้วแต่กรณี ปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนในการรับจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทยกับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางการทะเบียน หรือแรงงานต่างด้าว แต่หากไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนได้ให้มอบหมายปลัดอำเภอ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานปกครอง หรือปลัดอำเภอ หัวหน้าฝ่ายทะเบียนและบัตร และผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต หรือหัวหน้าฝ่ายทะเบียน แล้วแต่กรณี เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน โดยมีกำหนดระยะเวลาแน่นอน

๓. กรณีนายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนสมรส

นายทะเบียนอำเภอ/เขต ได้รับคำร้องขอจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทยกับบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย และระหว่างบุคคลสัญชาติไทย กับบุคคลไม่มีสถานะทางการทะเบียนหรือแรงงานต่างด้าวแล้ว โดยให้พิจารณาข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องนำมาแสดง ประกอบข้อกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการแล้ว หากพิจารณาเห็นว่า การร้องขอจดทะเบียนสมรสไม่เป็นไปตามเงื่อนไขแห่งการสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือการร้องขอจดทะเบียนสมรสนั้น จะขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม หรือการร้องขอจดทะเบียนสมรสนั้น มีเจตนาพฤติกรรมอำพราง ก็ให้ใช้ดุลพินิจในการไม่รับจดทะเบียนสมรสดังกล่าว โดยชี้แจงเหตุผลในการใช้ดุลพินิจให้ผู้ร้องทราบ และแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าสามารถยื่นคำร้องขอจดทะเบียนสมรสต่อศาลได้ ตามนัยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ (ฉบับ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๓